

Fundusze Europejskie
dla Małopolski

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

Wyjaśnienia dotyczące naboru nr FEMP.02.17-IZ.00-107/25 z 8 grudnia 2025r.

1. Czy koszt wywiezienia i utylizacji azbestu składowanego na ziemi będzie kosztem kwalifikowanym.

Koszt wywiezienia i utylizacji azbestu magazynowanego na ziemi może zostać uznany za koszt kwalifikowalny.

Niemniej jednak możliwe jest to wyłącznie w przypadku jeśli ściągnięcie azbestu zostało zlecone przez właściciela budynku wykonawcy prac zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, pracy i polityki społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest i było tymczasowo składowane na działce w sposób bezpieczny i zgodny z prawem możliwy jest odbiór takiego azbestu, a koszt jego wywiezienia i oddania do utylizacji będzie kosztem kwalifikowalnym, pod warunkiem, że działanie takie jest zgodnie z aktualnym programem usuwania azbestu, a odpady zostały zinwentaryzowane.

W takim wypadku Wnioskodawca zobowiązany jest do potwierdzenia tego faktu poprzez zapisy wniosku o dofinansowanie i to na nim będzie ciążył obowiązek weryfikacji tego działania. Konieczne jest potwierdzenie, że odpady azbestowe zostały usunięte (zdemontowane) z budynków, a samo usunięcie i składowanie odbywało się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz w sposób bezpieczny.

Należy przy tym pamiętać o uniwersalnej zasadzie „zanieczyszczający płaci” – która stanowi, że kto powoduje szkody w środowisku jest za nie odpowiedzialny i musi podjąć niezbędne środki zapobiegawcze i zaradcze, ponosząc wszelkie związane z tym koszty.

Kwestie usuwania azbestu reguluje ww. rozporządzenie. Zgodnie z zapisami ww. rozporządzenia za bezpieczne zabezpieczanie i usuwanie wyrobów zawierających azbest odpowiedzialny jest wykonawca prac, na którym ciąży szereg obowiązków. Zatem zgodnie z przepisami prawa brak jest możliwości samodzielnego dementowania wyrobów zawierających azbest oraz ich składowania na działce w miejscu do tego nieprzeznaczonym. Składowanie na działce eternitu uznawane jest za nielegalne wysypisko odpadów niebezpiecznych.

Biorąc pod uwagę powyższe zapisy należy zauważyć, iż demontaż azbestu może zostać powierzony wyłącznie wykonawcy prac posiadającemu odpowiednie zezwolenia i stosującemu odpowiednie środki bezpieczeństwa, a za samodzielny demontaż i składowanie może grozić właścicielowi działki kara grzywny.

Dodatkowo należy również pamiętać, iż zgodnie z zapisami § 14 ust 2 Regulaminu wyboru projektów „Co do zasady, zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na

lata 2021-2027 początkiem okresu kwalifikowania wydatków jest 1 stycznia 2021 r., natomiast końcową datą jest 31 grudnia 2029 r., z zastrzeżeniem projektów objętych pomocą publiczną. Koszty związane z oddaniem azbestu na składowiska (transport, składowanie/ utylizacja) są kwalifikowalne od dnia 28 marca 2025 r.”.

2. Pytanie dotyczące limitu 30% przy kosztach wymiany dachu. Co w sytuacji jeśli w projekcie będą wykazane koszty wymiany dachu u mieszkańców. Czy ten limit obowiązuje również przy rozbiciu na poszczególne budynki objęte projektem, czyli z całości kosztów kwalifikowanych dotyczących jednego budynku na wymianę dachu można przeznaczyć 30 % z nich, czy myślimy tu globalnie, 30 % dla całości projektu, a przy poszczególnych budynkach może to wyglądać różnie na przykład ze względu na powierzchnię dachu ?

Limit 30% należy odnosić do kosztów kwalifikowalnych projektu. Trzeba pamiętać, że gmina (beneficjent) nie może przekazać mieszkańcowi żadnych środków finansowych (przy takim przekazaniu środków, byłby to projekt grantowy). W tym naborze nie przewidziano też specyficznych uregulowań dotyczących innych możliwości rozliczeń z ostatecznymi odbiorcami – mieszkańcami. Zatem gmina decydując się na tę opcję powinna przewidzieć wyłonienie wykonawcy w zakresie usług dekarских i przewidzieć sytuacje, kiedy możliwe będzie zastosowanie tej opcji – np. u mieszkańców żyjących poniżej minimum socjalnego. Trzeba to opisać w projekcie.

3. Czy przedsiębiorcy, w tym osoby fizyczne prowadzące działalność rolniczą, mogą być beneficjentem końcowym? Jeśli tak, to jak potraktować usługę transportu i unieszkodliwienia odpadów azbestowych, które docelowo były składowane na działce – nie ma tu zastosowania kryterium budynku, w którym jest lub nie jest prowadzona działalność gospodarcza

W przypadku zarówno zdjęcia jak i tylko odbioru azbestu od osoby fizycznej prowadzącej działalność rolniczą Wnioskodawca zobowiązany jest udzielić pomocy de minimis II stopnia. Na Wnioskodawcy ciąży obowiązek prawidłowego udzielenia takiej pomocy, w tym weryfikacja dostępnego limitu. Ponadto należy pamiętać, iż Wnioskodawca zobowiązany jest do potwierdzenia, że azbest został usunięty z budynków przez wykonawcę prac zgodnie z ww. rozporządzeniem.

4. Czy w sytuacji, gdy beneficjentem końcowym byłby przedsiębiorca (w związku z czym Gmina będzie udzielała pomoc de minimis), cały projekt będzie objęty pomocą de minimis?

W przypadku jeśli projekt będzie dotyczył budynku, w którym prowadzona lub zarejestrowana jest działalność gospodarcza Wnioskodawca zobowiązany jest udzielić pomocy de minimis II stopnia i to na nim ciąży obowiązek prawidłowego udzielenia takiej pomocy, w tym weryfikacja dostępnego limitu. W takim wypadku projekt nie będzie objęty pomocą de minimis. Konieczne jest jednak prawidłowe wypełnienie części I.7 wniosku o dofinansowanie projektu, zgodnie z zapisami Wademekum wiedzy o wniosku dla programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021–2027, gdzie potwierdzone zostaną zobowiązania gminy w zakresie udzielania pomocy de minimis na II poziomie.

5. Czy kwalifikowane będą wydatki dotyczące obiektów małej architektury, poszycia altan w ogrodzie, jakieś budynki gospodarczej, nawet altanki w ogródkach działkowych?

Zapisy Regulaminu nie wprowadzają obostrzeń w zakresie beneficjenta końcowego projektu, jak również w zakresie rodzaju budynków. Zgodnie z zapisami Regulaminu wsparcie będzie skierowane na usuwanie (demontaż) azbestu i wyrobów zawierających azbest z budynków publicznych i prywatnych. Wsparcie zostanie udzielone jednostkom samorządu terytorialnego, które przeprowadziły inwentaryzację wyrobów zawierających azbest oraz posiadają aktualny program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest. Zakres projektu będzie musiał wynikać bezpośrednio z obowiązującego na danym terenie ww. programu.

Zgodnie z ustawą Prawo budowlane przez budynek należy rozumieć taki obiekt budowlany, który jest trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych oraz posiada fundamenty i dach.

Do projektu mogą być włączone wyłącznie obiekty, które są budynkami zgodnie z przepisami ustawy Prawo budowlane oraz które zostały zinwentaryzowane w ramach inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest.

6. Jeżeli wniosek o dofinansowanie będzie dotyczył wywiezienia i utylizacji azbestu składowanego na ziemi, to jakie dokumenty będą potrzebne od właściciela budynku, z którego zdemontowano wyroby azbestowe. Czy właściciel budynku będzie musiał okazać zgłoszenie wymiany pokrycia dachowego dokonane w Starostwie Powiatowym. Czy będzie musiał okazać dokument (oświadczenie), że wyroby azbestowe z pokrycia dachowego zostały zdemontowane przez specjalistyczną firmę, posiadającą stosowne uprawnienia?

W przypadku projektów, które będą dotyczyć wyłącznie wywiezienia i utylizacji azbestu składowanego na ziemi (bez ściągania azbestu z powierzchni np. dachu) nie będziemy wymagać dokumentów potwierdzających zgodność z prawem dokonanego wcześniej przez Beneficjenta/Realizatora ściągnięcia azbestu z powierzchni (np. dachu).

W trakcie kontroli weryfikowane będą dokumenty potwierdzające zgodność z prawem wykonanych prac polegających na wywiezieniu i utylizacji azbestu składowanego na ziemi.

Wnioskodawcy Działania 2.17 powinni mieć na uwadze trwające prace legislacyjne nad Ustawą o wyrobach zawierających azbest (UC60).

<https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12390757/katalog/13089462#13089462>

7. Czy dokumentacja z przeprowadzonego postępowania środowiskowego oraz dokument dotyczący obszarów sieci Natura 2000 są obowiązkowymi załącznikami do wniosku o dofinansowanie jeśli wniosek będzie dotyczył wywiezienia i utylizacji materiałów zawierających azbest?

Zgodnie z zapisami kryteriów wyboru projektów Wnioskodawca zobowiązany jest przedstawić dokumentację z przeprowadzonego postępowania środowiskowego jeśli taki wymóg wynika z ustawy z dn. 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji

o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2024 r. poz. 1112). Zgodnie z zapisami ww. ustawy oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września

2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko inwestycje dotyczące usuwania azbestu nie są wymienione jako takie przedsięwzięcia w związku z czym nie ma obowiązku aby przeprowadzać ocenę oddziaływania na środowisko i przedstawiać dokumentację w tym zakresie.

Wypełniając wniosek o dofinansowanie w pkt H.3.1 należy wskazać, iż pkt ten nie dotyczy przedmiotowego projektu, a w uzasadnieniu powołać się, iż projekt nie kwalifikuje się jako

przedsięwzięcie mogące znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z ww. przepisami.

W zakresie Deklaracji organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000 należy powołać się na wyłączenia wskazane w Wademekum wiedzy o wniosku. W przypadku projektów dotyczących usuwania azbestu w pkt H.3.2 wniosku o dofinansowanie należy wybrać opcję „nie dotyczy” i powołać się na wyłączenie dla „przedsięwzięć położonych poza obszarami Natura 2000 w odległości większej niż 5 km od obszaru i dotyczących wszelkich prac konserwatorskich i restauratorskich prowadzonych wewnątrz i na zewnątrz istniejących budynków, przebudowy obiektów mieszczących się w obrysie zewnętrznych ścian parteru budynku (m.in. nadbudowę, przebudowę układu wewnętrznego pomieszczeń itp.), energooszczędnego oświetlenia ulic i dróg, obiektów małej architektury i zagospodarowania terenów zielonych, termomodernizacji budynków”.

W przypadku dokumentu organu odpowiedzialnego za gospodarkę wodną w uzasadnieniu w pkt H.3.2 należy wskazać, iż przedłożenie takiego dokumentu nie jest wymagane z uwagi na zakres rzeczowy w projekcie oraz powołać się na wyłączenie dotyczące wszelkich prac konserwatorskich i restauratorskich prowadzonych wewnątrz i na zewnątrz budynków.